

มคอ. ๓

วิชาพระพุทธศาสนากับสาธารณสุข

สาขาวิชาพระพุทธศาสนา หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	วิทยาเขตขอนแก่น /วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น /สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

หมวดที่ ๑ ข้อมูลโดยทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา ๑๐๑ ๔๓๗ พระพุทธศาสนากับสาธารณสุข (Buddhism and Health care)
๒. จำนวนหน่วยกิต ๒ หน่วยกิต ๒ (๒-๐-๔)
๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา (วิชาเลือก) พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน อาจารย์พันทิวา ทับภูมี วท.บ. (โภชนาการและการจัดการความปลอดภัยในอาหาร), ส.ม. , ศษ.ม. อาจารย์ประจำรายวิชา
๕. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่ ๒ ชั้นปีที่ ๔ ปีการศึกษา ๒๕๖๔
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี) ไม่มี
๘. สถานที่เรียน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น อาคาร ๑๐๐ ปี สมเด็จพระพุทธมาจารย์ (อาจ อาสภมหาเถร) ๓๐ หมู่ ๑ ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๔

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา   เพื่อให้บัณฑิตเข้าใจความหมายของศัพท์วิชาการทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับสาธารณสุขในคัมภีร์พระไตรปิฎก เพื่อให้บัณฑิตอธิบายแนวคิดเรื่องสาธารณสุขพื้นฐานที่ปรากฏในคัมภีร์พระไตรปิฎก เพื่อให้บัณฑิตได้แนวทางในการใช้สมุนไพรรักษาโรคและการรักษาร่างกายให้แข็งแรงของพระสงฆ์ในสมัยพุทธกาล
๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา   เพื่อให้บัณฑิตมีการวิเคราะห์ปัญหาและเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณสุขในพระไตรปิฎกมาประยุกต์ใช้กับประชาชนให้มีแนวทางจัดการสุขภาพอนามัยที่ดีด้วยกรณีศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศประกอบการวิเคราะห์เพื่อเป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาสังคมที่เกี่ยวข้องและให้สอดคล้องกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงและแนวคิดที่ทันสมัยของโลกเพื่อให้ทันกับความก้าวหน้าไปตามยุคสมัย

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา ศึกษาคำสอนในพระไตรปิฎกที่เกี่ยวกับเรื่องโรค ยา อาหาร การบริโภคปัจจัย ๔ การบริหารร่างกาย การพยาบาล การพักผ่อน และจริยธรรมของรักษาพยาบาล											
๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา <table border="1"> <thead> <tr> <th>บรรยาย</th> <th>สอนเสริม</th> <th>การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน</th> <th>การศึกษาด้วยตนเอง</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>บรรยาย ๓๒ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา</td> <td>สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย</td> <td>ไม่มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม</td> <td>การศึกษาด้วยตนเอง ๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์</td> </tr> </tbody> </table>				บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง	บรรยาย ๓๒ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย	ไม่มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง ๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์
บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง								
บรรยาย ๓๒ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย	ไม่มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง ๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์								
๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคล - อาจารย์ประจำรายวิชา ประกาศเวลาให้คำปรึกษาตามคำสั่งมหาวิทยาลัย - อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มตามความต้องการ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์											

หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต

๑.คุณธรรม จริยธรรม   ๑.๑ คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา   พัฒนาผู้เรียนให้มีความรับผิดชอบ มีวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ความสามารถ ตามแนวพระพุทธศาสนาที่เป็นไปตามคุณสมบัตินิสิต ดังนี้   - ตระหนักในคุณค่าพระพุทธศาสนาและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต

- มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม - มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งและลำดับความสำคัญ - เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ - เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรและสังคม - สามารถวิเคราะห์ข้อดีจากการเรียนวิชาเอกพระพุทธศาสนาที่มีต่อบุคคล องค์กร และสังคมได้ - มีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ
๑.๒ วิธีการสอน   - บรรยายพร้อมยกตัวอย่างกรณีศึกษาเกี่ยวกับประเด็นทางพระพุทธศาสนาและจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคมและการเปลี่ยนแปลงของโลกสมัยใหม่ในปัจจุบัน - อภิปรายกลุ่ม - กำหนดให้ค้นหาตัวอย่างที่เกี่ยวข้อง - สร้างบทบาทสมมติ
๑.๓ วิธีการประเมินผล   - พฤติกรรมการเข้าเรียน และส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามขอบเขตที่ให้และตรงเวลา - มีการอ้างอิงเอกสารที่ได้นำมาทำรายงานอย่างถูกต้องและเหมาะสม - ประเมินผลการวิเคราะห์กรณีศึกษา - ประเมินผลการนำเสนอรายงานที่มอบหมาย
๒. ความรู้
๒.๑ ความรู้ที่ต้องได้รับ   มีความรู้ในหลักการ ความสำคัญ องค์ประกอบของพระพุทธศาสนา ภาระหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในพระพุทธศาสนา ประโยชน์ของพระพุทธศาสนาในการใช้ชีวิตประจำวันในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในสังคม
๒.๒ วิธีการสอน   บรรยาย อภิปราย การทำงานกลุ่ม การนำเสนอรายงาน การวิเคราะห์กรณีศึกษา และมอบหมายให้ค้นคว้าหาบทความ ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยนำมาสรุปและนำเสนอ การศึกษาโดยใช้ปัญหา และโครงงาน Problem base learning และ Student Center เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
๒.๓ วิธีการประเมินผล   - ทดสอบย่อย สอบกลางภาค สอบปลายภาค ด้วยข้อสอบที่เน้นการวัดหลักการ ทฤษฎี การวิเคราะห์ สังเคราะห์ - นำเสนอสรุปการอ่านจากการค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้อง - วิเคราะห์กรณีศึกษา
๓. ทักษะทางปัญญา
๓.๑ ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา   พัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีการคิดอย่างเป็นระบบ มีการวิเคราะห์ เพื่อการป้องกันและแก้ไข

ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักการทางพระพุทธศาสนา
๓.๒ วิธีการสอน   - การมอบหมายให้นิสิตทำโครงการพิเศษ และนำเสนอผลการศึกษา- อภิปรายกลุ่ม- วิเคราะห์กรณีศึกษา- การสะท้อนแนวคิดจากการประพฤติ
๓.๓ วิธีการประเมินผล สอบกลางภาคและปลายภาค โดยเน้นข้อสอบที่มีการวิเคราะห์สถานการณ์ หรือวิเคราะห์แนวคิดในการประยุกต์ใช้วิชาพระพุทธศาสนากับสาธารณสุข
๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
๔.๑ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา   - พัฒนาทักษะในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนด้วยกัน- พัฒนาความเป็นผู้นำและผู้ตามในการทำงานเป็นทีม- พัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบในงานที่มอบหมายให้ครบถ้วนตามกำหนดเวลา
๔.๒ วิธีการสอน   - จัดกิจกรรมกลุ่มในการวิเคราะห์กรณีศึกษา- มอบหมายงานรายกลุ่ม และรายบุคคล- การนำเสนอรายงาน
๔.๓ วิธีการประเมินผล   - ประเมินตนเอง และเพื่อน ด้วยแบบฟอร์มที่กำหนด- รายงานที่นำเสนอ พฤติกรรมการทำงานเป็นทีม- รายงานการศึกษาด้วยตนเอง

๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ**๕.๑ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา**

- ทักษะการคิดคำนวณ เชิงตัวเลข
- พัฒนาทักษะในการสื่อสารทั้งการพูด การฟัง การแปล การเขียน โดยการทำรายงาน และนำเสนอในชั้นเรียน
- พัฒนาทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลจากกรณีศึกษา
- พัฒนาทักษะในการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต
- ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสาร เช่น การส่งงานทางอีเมล การสร้างห้องแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ เช่น Web lock การสื่อสารการทำงานในกลุ่มผ่านห้องสนทนา Chat Room
- ทักษะในการนำเสนอรายงานโดยใช้รูปแบบ เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่เหมาะสม

๕.๒ วิธีการสอน

- มอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จาก website สื่อการสอน e-learning และทำรายงาน จากแหล่งที่มาข้อมูลที่น่าเชื่อถือ
- นำเสนอโดยใช้รูปแบบและเทคโนโลยีที่เหมาะสม

๕.๓ วิธีการประเมินผล

- การจัดทำรายงาน และนำเสนอด้วยสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย
- การมีส่วนร่วมในการอภิปรายและวิธีการอภิปราย

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล**๑. แผนการสอน**

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๑	• แนะนำเค้าโครงการบรรยาย • แนะนำขอบข่ายเนื้อหารายวิชา • มอบหมายงานศึกษาค้นคว้ารายงานบุคคล	๒	- บรรยายขอบข่ายเนื้อหา รายวิชา - มอบหมายงานการ ค้นคว้ารายงานบุคคล	อาจารย์ พัน ทิวา ทับภูมิจิ
๒	บทที่ ๑ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสาธารณสุข - ความหมายและความสำคัญของคำว่า “สาธารณสุข” - ความหมายของศัพท์วิชาการทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับสาธารณสุข - หลักการและวิธีการทางสาธารณสุขในพระพุทธศาสนา - การสาธารณสุขในประเทศไทย	๒	- บรรยายประกอบสื่อ Power point - มอบหมายงานให้นิสิตได้สรุปความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสาธารณสุขมาเป็นองค์ความรู้ในเชิงเนื้อหาและ พัฒนาการ - บรรยายสรุป - กิจกรรมคำถามท้ายบท	อาจารย์ พัน ทิวา ทับภูมิจิ

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
			- เฉลยคำตอบ	
๓	บทที่ ๒ โรคและปรากฏการณ์ของโรค - ความหมายของคำว่า “โรค” - สาเหตุและประเภทของการเกิดโรค - ปรากฏการณ์โรคอุบัติใหม่ - ภัยคุกคามต่อสุขภาพของคนไทย - สุขภาพคนไทยในรอบ ๑๐ ปี	๒	- บรรยายประกอบสื่อ Power point - แลกเปลี่ยนความคิดเห็น - มอบหมายงานให้นิสิตศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์เกี่ยวกับปรากฏการณ์โรค - บรรยายสรุป - กิจกรรมคำถามท้ายบท - เฉลยคำตอบ	อาจารย์พันทิวา ทับภูมี
๔	บทที่ ๓ การพยาบาลภิกษุอาพาธในสมัยพุทธกาล - พระจริยาวัตรของพระพุทธเจ้าที่มีต่อภิกษุอาพาธ - ประวัตินายแพทย์ชีวกโกมารภัจ - การพยาบาลภิกษุอาพาธในสมัยพุทธกาล - กรณีตัวอย่างการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย	๒	- บรรยายประกอบสื่อ Power point - บรรยายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น - ให้นิสิตวิเคราะห์เกี่ยวกับการพยาบาลภิกษุอาพาธ - บรรยายสรุป - กิจกรรมคำถามท้ายบท - เฉลยคำตอบ	อาจารย์พันทิวา ทับภูมี
๕	บทที่ ๔ การบริโภคปัจจัย ๔ ตามแนวทางพระพุทธศาสนา - ความหมายของคำว่า บริโภค - ความสำคัญของการบริโภคปัจจัย ๔ จีวร : เครื่องนุ่งห่ม บิณฑบาต : อาหาร เสนาสนะ : ที่อยู่อาศัย คิลานเภสัช : ยารักษาโรค - หลักธรรมที่สนับสนุนการพิจารณาและ	๒	- บรรยายประกอบสื่อ Power point - แลกเปลี่ยนความคิดเห็น - ให้นิสิตอธิบายแนวทางการบริโภคปัจจัย ๔ ตามแนวทางพระพุทธศาสนาในโลกปัจจุบัน - บรรยายสรุป - กิจกรรมคำถามท้ายบท - เฉลยคำตอบ	อาจารย์พันทิวา ทับภูมี

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	บริโภคนโยบาย ๔			
๖,๗	บทที่ ๕ การส่งเสริมสุขภาพกายตามแนวพระพุทธศาสนา - ความหมายและขอบเขตของการส่งเสริมสุขภาพ - การส่งเสริมสุขภาพทางกายตามแนวพระพุทธศาสนา - การส่งเสริมสุขภาพอนามัยตามแนวพระพุทธศาสนา - การจัดสภาพแวดล้อมกับการส่งเสริมสุขภาพ	๔	- บรรยายประกอบสื่อ Power point - แลกเปลี่ยนความคิดเห็น - ให้นิสิตวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมสุขภาพทางกายตามแนวพระพุทธศาสนา เพื่อสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้มาแก้ปัญหาและส่งเสริมสุขภาพภายในสถานการณ์ปัจจุบัน - บรรยายสรุป - กิจกรรมคำถามท้ายบท - เฉลยคำตอบ	อาจารย์พันทิวา ทับภูมี
๘	ทดสอบกลางภาค	๒		
๙	บทที่ ๖ การส่งเสริมสุขภาพจิตตามแนวพระพุทธศาสนา - แนวทางการส่งเสริมสุขภาพจิต - การส่งเสริมสุขภาพจิตตามแนวพระพุทธศาสนา - กรณีตัวอย่างผู้มีปัญหาจิตในสมัยพุทธกาล	๒	- บรรยายประกอบสื่อ Power point - แลกเปลี่ยนความคิดเห็น - ให้นิสิตวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมสุขภาพจิตตามแนวพระพุทธศาสนา - บรรยายสรุป - กิจกรรมคำถามท้ายบท - เฉลยคำตอบ	อาจารย์พันทิวา ทับภูมี
๑๐,๑๑	บทที่ ๗ การใช้ยาสมุนไพรปฐมพยาบาล - ความหมายและความสำคัญของยาสมุนไพร - ประเภทยาสมุนไพรในสมัยพุทธกาล - พัฒนาการการแพทย์แผนไทย - รูปแบบการดูแลสุขภาพตามแนวทางการแพทย์แผนไทย - สมุนไพรไทยที่ใช้รักษาโรคพื้นฐาน	๔	- บรรยายประกอบสื่อ Power point - แลกเปลี่ยนความคิดเห็น - ให้นิสิตวิเคราะห์และจำแนกการใช้ยาสมุนไพรปฐมพยาบาล - บรรยายสรุป - กิจกรรมคำถามท้ายบท - เฉลยคำตอบ	อาจารย์พันทิวา ทับภูมี

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	- การดูแลและรักษาสุขภาพตามแนวทางแพทย์แผนไทย			
๑๒	บทที่ ๘ หลักจริยธรรมของผู้พยาบาลและผู้ป่วย - หลักจริยธรรมและจรรยาบรรณทางการแพทย์ - หลักพุทธจริยธรรมของผู้พยาบาลและผู้ป่วย - จรรยาบรรณและแนวปฏิบัติของผู้พยาบาล	๒	- บรรยายประกอบสไลด์ Power point - แลกเปลี่ยนความคิดเห็น - ให้นิสิตวิเคราะห์หาแนวทางแก้ไขปัญหาจริยธรรมของผู้พยาบาลและผู้ป่วย - บรรยายสรุป - กิจกรรมคำถามท้ายบท - เฉลยคำตอบ	อาจารย์พันทิวา ทับภูมี
๑๓,๑๔	บทที่ ๙ การส่งเสริมสุขภาพตามแนวคิดพระพุทธศาสนากับหลักสุขบัญญัติ - แนวคิดการดูแลและการส่งเสริมสุขภาพของตนเอง - การดูแลสุขภาพอนามัยตามหลักสุขบัญญัติ ๑. อาหาร ๒. ออกกำลังกาย ๓. อารมณ์ ๔. อากาศ - การป้องกันโรค - การวินิจฉัยและรักษาพยาบาล - การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพตามหลักอริยสัจ ๔	๔	- บรรยายประกอบสไลด์ Power point - แลกเปลี่ยนความคิดเห็น - ให้นิสิตวิเคราะห์และจำแนกการประยุกต์ใช้แนวคิดการส่งเสริมสุขภาพตามแนวคิดพระพุทธศาสนากับหลักสุขบัญญัติทางการแพทย์แล้วพัฒนาให้สร้างองค์ความรู้ทางสุขบัญญัติ - บรรยายสรุป - กิจกรรมคำถามท้ายบท - เฉลยคำตอบ	อาจารย์พันทิวา ทับภูมี
๑๕	บทที่ ๑๐ การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างสุขภาพให้ยั่งยืน - หลักพุทธธรรมกับการเสริมสร้างสุขภาพ อิทธิบาท ๔	๒	- บรรยายประกอบสไลด์ Power point - แลกเปลี่ยนความคิดเห็น - ให้นิสิตวิเคราะห์และบูรณาการองค์ความรู้ใหม่	อาจารย์พันทิวา ทับภูมี

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	บุญกิริยาวัตถุ ๓ อริยมรรคมีองค์ ๘ - การบูรณาการหลักพุทธธรรมกับการเสริมสร้างสุขภาพให้ยั่งยืน - การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในยามเจ็บป่วย - กรณีตัวอย่างพระสงฆ์อาพาธ		จากหลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างสุขภาพให้ยั่งยืน - บรรยายสรุป - กิจกรรมคำถามท้ายบท - เฉลยคำตอบ	
๑๖	ทดสอบปลายภาค	๒	การวัดผล ประเมินผลการเรียน	

๒. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนการประเมินผล
๑	- สอบกลางภาค - สอบปลายภาค	๘ ๑๖	๒๐ % ๓๐ %
๒	- วิเคราะห์กรณีศึกษา ค้นคว้า การนำเสนอรายงาน - การทำงานรายงานและการนำเสนอผลงาน - การอ่านและสรุปบทความ - การส่งงานตามที่มอบหมาย	ตลอดภาคการศึกษา	๓๐ %
๓	- การเข้าชั้นเรียน - การมีส่วนร่วม อภิปราย เสนอความคิดเห็นในชั้นเรียน	ตลอดภาคการศึกษา	๑๐ % ๑๐ %

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

๑. เอกสารและตำราหลัก

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎก ภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๐๐. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๐๐.

_____. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

_____. อรรถกถาภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๒.

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์. พระไตรปิฎกพร้อมอรรถกถาแปล ชุด ๙๑ เล่ม.กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬารามราชวิทยาลัย, ๒๕๓๗.

หนังสือ :

จำลอง ดิษยวานิช. จิตเวชศาสตร์. เชียงใหม่ : พระสังฆการพิมพ์, ๒๕๒๐.

จำลอง ดิษยวานิช, วิปัสสนากรรมฐานและเขาวัวอารมณ์. เชียงใหม่ : โรงพิมพ์แสงศิลป์, ๒๕๔๓.

ประเวศ วะสี. องค์กรร่วมแห่งสุขภาพ : ทศนะใหม่เพื่อคุณภาพและการบำบัดรักษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ มูลนิธิโกมลคีมทอง, ๒๕๓๖.

พระเทพเวที (ป.อ.ปยุตโต). การแพทย์แนวพุทธในพฤติกรรม. กรุงเทพมหานคร: บริษัทธรรมสาร จำกัด, ๒๕๓๓.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). จาริกบุญจาริกธรรม (ฉบับปรับปรุงใหม่). กรุงเทพมหานคร : บริษัท พิมพ์สวย จำกัด, ๒๕๔๗.

_____ . อายุยืนอย่างมีคุณค่า. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา, ๒๕๔๐.

_____ . กายหายใจ ใจหายทุกข์. พิมพ์ครั้งที่ ๔ กรุงเทพมหานคร : บริษัท สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๔๕.

พุทธทาสภิกขุ. ยาระงับสรรพโรค. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุขภาพใจ, ๒๕๔๒.

สุวิทย์ วิบูลผลประเสริฐ, บรรณาธิการ, การสาธารณสุขไทย พ.ศ. ๒๕๔๔-๒๕๔๗. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, มปป.

ภาษาอังกฤษ :

American College of Sport Medicine. Guidline for Exercisetesting and prescription. Baltimore William and Wilcins, 1995.

D. E., Orem. Nursing : Concepts of practice, St. Louis : Mcgraw Hill, 1991.

Harris, D.E.; & Guten, Bom. Nursing Concepts of Practice. New York: Mc Graw Hill. 1979.

Jayasvriya. The Psychology and Philosophy of Buddhism. Columbo : Y.M.B.A. Press, 1963.

Orem, D.E. Nursing: Concepts of Practice. St. Louis: Mosby, 1991.

Wilkie, William L.. Consumer Behavior. New York, John Wiley & Sons, 1990.

วิทยานิพนธ์

เกตุมณี พรหมเถื่อน. “กระบวนการสร้างความเข้าใจเรื่องความเจ็บป่วยตามแนวพุทธศาสนาเถรวาท”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.

โกศล จึงเสถียรทรัพย์. “สิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาผู้ป่วยในสถานพยาบาลตามแนวทางพระพุทธศาสนาเถรวาท”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.

พระมหาพรเทพ อุตตโม (เดชประสาท). “การศึกษาวิธีบำบัดโรคซึมเศร้าตามแนวพระพุทธศาสนาเถรวาท”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

ภินันท์ สิงห์กฤตยา. “ศึกษาการประยุกต์ใช้กระบวนการทัศน์และกระบวนการสร้างเสริมสุขภาพตามแนวพระพุทธศาสนา”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

กรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.   ศศิธร เขมาภรณ์. “การศึกษาเปรียบเทียบพุทธวิธีในการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมกับการแพทย์แผนไทย”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙.   สรณีย์ สายศร. การศึกษาเชิงวิเคราะห์ แนวทางการป้องกันและแก้ปัญหาภาวะความเจ็บป่วยในเชิงบูรณาการ แนวพุทธ : ศึกษากรณีโรคมะเร็ง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์, ๒๕๔๘.   สุภรณ์ แนวจำปา. “การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายใกล้ตายเชิงบูรณาการ”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.   อุทัยวรรณ เล่าประเสริฐสุข. “การศึกษาเชิงวิเคราะห์พุทธวิธีบรรเทาทุกข์ยามเจ็บป่วย”. วิทยานิพนธ์ พุทธศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.
๒. เอกสารและข้อมูลสำคัญ   พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). สุขภาวะองค์รวมแนวพุทธ : ภาวะที่ปลอดภัยและเป็นสุขในระบบชีวิตแห่ง ธรรมชาติและสังคมยุคไอที. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบันลือธรรม, ๒๕๔๙.   _____ . พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ. พิมพ์ครั้งที่ ๑๑ กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.   พระมหาปองปรีดา ปริบุญโณ (จำปาศรี). “การป้องกันและการรักษาโรคตามหลักพระพุทธศาสนา”. วิทยานิพนธ์ พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.   อุทัย สุตสุข. สาธารณสุขในพระไตรปิฎก : บูรณาการสู่สุขภาพดี ซีวีมีสุข. กรุงเทพมหานคร : เทพประทานการ พิมพ์ ๒๕๕๒.
๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ (ไม่มี)

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต   การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนิสิต ได้จัดกิจกรรมการนำแนวคิดและความเห็นจากนิสิตได้ดังนี้   - การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน - การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน - แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา - ข้อเสนอแนะผ่านเว็บบอร์ดของมหาวิทยาลัยที่อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำเป็นช่องทางการสื่อสารกับนิสิต
๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน   ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอนได้มีกลยุทธ์ดังนี้   - การสังเกตการณ์การสอนของผู้ร่วมทีมการสอน - ผลการสอบ - การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้
๓. การปรับปรุงการสอน   หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ ๒ จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง

และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้   - สัมมนาการจัดการเรียนการสอน- การวิจัยในและนอกชั้นเรียน
๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในรายวิชา   ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จากการสอบถามนิสิต หรือการสุ่มตรวจผลงานของนิสิต รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ดังนี้   - การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนิสิตโดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร- มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนิสิต โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม
๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา   จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้   - ปรับปรุงรายวิชาทุก ๕ ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ ๔- เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นิสิตมีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้นี้กับปัญหาที่มาจากงานวิจัยของอาจารย์ในมุมมองต่าง ๆ